

РЕШЕНИЕ

№ 163

гр. ****, 28.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – **, V-ТИ СЪСТАВ**, в публично заседание на тридесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Никола Д. Дойчев

при участието на секретаря П. В. Г.А
като разгледа докладваното от Никола Д. Дойчев Гражданско дело № 20223130100882 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Ищецът Н. Д. Г. предявява срещу „Стик-кредит“ АД иск за прогласяване нищожността на уговорената в чл. 27 от договор за кредит №816031/09.04.2022 г. неустойка при неизпълнение на задължението за предоставяне в срок на обезпечение по чл. 17 от договора, на основание чл. 21 от ЗПК, вр. с чл. 16 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, вр. с чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, евентуално като противоречаща на добрите нрави, на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ГПК.

В исковата молба, подадена от Н. Д. Г., се твърди, че страните сключват договор за кредит №816031/09.04.2022 г., като в чл. 27 от него се предвижда неустойка при неизпълнение на задължението за предоставяне в срок на обезпечение по чл. 17 от договора, в размер на 0.9 % от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не е предоставено обезпечение. В тази връзка се посочва, че размерът на начислената от кредитора неустойка е в размер на 4744.19 лева. В исковата молба се навеждат твърдения за нищожност на уговорената неустойка, като се излагат подробно съображения в тази насока. По същество се моли за уважаване на предявения иск. Претендират се и разноски.

В писмения отговор, подаден от „Стик-кредит“ АД, се оспорва

предявения иск, като се счита същият за неоснователен. В тази връзка, се излагат се подробни аргументи относно действителността на вземането за неустойка. По същество се моли за отхвърляне на исковата претенция.

„Стик-кредит“ АД предявява насрещна искова молба за осъждането на Н. Д. Г. да заплати в полза на „Стик-кредит“ АД следните парични вземания по договор за кредит №816031/09.04.2022 г.: главница в размер на 2910.51 лева, ведно със законната лихва от 14.10.2022 г. до изплащане на вземането; договорна лихва в размер на 245.24 лева. Претендират се и съдебно-деловодни разноси.

В предявената насрещна искова молба се твърди, че „Стик-кредит“ АД предоставя на Н. Д. Г. сумата от 3000.00 лева по договор за кредит №816031/09.04.2022 г. Посочва се, че кредитополучателят извършва няколко плащания: 380.00 лева на 10.05.2022 г.; 35.00 лева на 10.06.2022 г.; 480.00 лева на 21.06.2022 г.; 270.00 лева на 09.07.2022 г. Твърди се, че ответникът по насрещния иск не изпълнява задълженията си по договора за период от повече от два месеца, поради което цялата главница по договора за кредит е предсрочно изискуема, считано от 12.10.2022 г. По същество се моли за уважаване на исковите претенции.

Н. Д. Г. депозира писмен отговор, в който оспорва предявените насрещни искове по основание и размер. Твърди се нищожност на договора за кредит, евентуално на клаузата за възнаградителна лихва. Заявява се заплатената от кредитополучателя сума, отнесена за възнаградителна лихва и неустойка, да бъде прихваната към дължимата главница. Евентуално, ако се приеме, че договорът за кредит е действителен – да се прихване заплатената сума за неустойка към вземането за главница. По същество се моли за отхвърляне на предявените насрещни искове. Претендират се разноси.

В открито съдебно заседание Н. Д. Г. не се представлява. Представя писмено становище, с което поддържа предявения иск. Моли за уважаването му. „Стик-кредит“ АД не се представлява в о.с.з. Депозира молба, с която поддържа писмения отговор и предявените насрещни искове. Моли за уважаването им.

Фактически констатации на съда:

По делото не се спори, а и от събраните писмени доказателства се установява, че страните сключват договор за потребителски кредит №

816031/09.04.2022 г., по силата на който „Стик-Кредит“ АД превежда, а Н. Д. Г., в качеството си на кредитополучател, усвоява, сумата от 3000.00 лева, която следва да се върне на 24 месечни погасителни вноски, съгласно погасителен план, включващи главница, възнаградителна лихва и неустойка, в случай на наличие на хипотезата на чл. 46 от ОУ към договора. Видно от съдържанието на договора и погасителния план ГПР е 34.8 %, а ГЛП – 30.24 %. Така общият размер на сумата по кредита е 4304.93 лева, включваща съответно главница от 3000.00 лева и 1304.93 лева възнаградителна лихва, а при неизпълнение в хипотезата на чл. 27 от договора, респ. чл. 46 от ОУ – 9049.12 лева, поради начислената неустойка от 4744.19 лева за целия периода на договора. Видно от съдържанието на чл. 27, ал. 1 от договора за кредит, в случай че потребителят не изпълни задължението си по чл. 17 от договора да предостави обезпечение в срок до 3 дни чрез поръчителство или банкова гаранция, същият дължи на кредитора неустойка в размер на 0.9 % от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не е предоставено договореното обезпечение.

От приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза, неоспорена от страните, се установява, че кредитополучателят извършва четири плащания по процесния договор, както следва: на 10.05.2022 г. вноски в размер на 380.00 лева; на 10.06.2022 г. вноски в размер на 35.00 лева и на 21.06.2022 г. вноски в размер на 480.00 лева.

Правни изводи на съда:

Н. Д. Г. предявява установителен иск за нищожност с правно основание чл. 21 от ЗПК, вр. с чл. 16 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, вр. с чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, евентуално, поради накърняване на добрите нрави, на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ГПК.

„Стик-кредит“ АД предявява насрещни осъдителни иски с правно основание чл. 79 от ЗЗД, вр. с чл. 9 от ЗПК

В случая кредитното правоотношение между страните попада в приложното поле на Закона за потребителския кредит (ЗПК), поради което императивните разпоредби на този закон следва да бъдат служебно съобразени и приложени от съда.

След анализ на съдържанието на разпоредбата на чл. 17 от договора за кредит, респ. чл. 46 от ОУ, в която се предвижда неустойка при

непредоставяне на обезпечение по чл. 17 от договора, съдът намира, че противоречи и заобикаля изискването на ЗПК към търговеца, доставчик на финансовата услуга, да оцени сам платежоспособността на потребителя (чл.16 от ЗПК) и да предложи добросъвестно цена за ползване (възнаградителна лихва), съответна на получените гаранции. Такава уговорка за неустойка поражда значително фактическо оскъпяване на ползвания кредит, тъй като по естеството си позволява на кредитодателя да получи сигурно завишено плащане, без това оскъпяване да е надлежно обявено на потребителя в съответствие с изискванията на специалните норми, ограничаващи свободата на договаряне при потребителско кредитиране (чл. 19 от ЗПК). Представянето като неустойка за неизпълнение на действителната цена за ползване на необезпечен кредит явно цели отклоняване на кредитора от задължението да посочи това плащане в ГПР като основен критерий, ориентиращ потребителя в икономическата тежест от сключената сделка. На практика такава клауза прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията, която е изцяло в нарушение на чл. 16 от ЗПК. Като последица от това, опасността от свръхзадлъжнялост на длъжника се увеличава. На последно място, уговарянето на такава неустойка противоречи на императивната разпоредба на чл. 33, ал. 1 от ЗПК, която предвижда, че при забава се дължи само обезщетение в размера на законната лихва, а с процесната клауза се добавя задължение за заплащане на още едно обезщетение за неизпълнението на едно акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което пряко обаче не произтичат вреди.

Горното мотивира съдът да приеме, че уговорената неустойка 4744.19 лева за издаване на обезпечение в срок е нищожна, поради заобикаляне на императивните разпоредби на чл. 16 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, на основание чл. 21 от ЗПК.

Искът за нищожност на неустойката, предвидена в чл. 27 от договора за кредит е основателен и следва да се уважи.

По отношение на предявените насрещни искове:

Съгласно чл. 24 от Договора за кредит при просрочване, изцяло или частично на две или повече вноски, кредиторът има право на направи

непогасения остатък от отпуснатия кредит, предсрочно изискуем.

От приетата по делото СЧЕ се установява, че кредитополучателят извършва само четири частични плащания, поради което следва да се приеме, че кредитополучателят е в договорно неизпълнение на поетото от него задължение за погасяване на кредита в уговорените в погасителния план срокове.

С подаване на насрещната искова молба в съда и получаването ѝ от кредитополучателя, кредитът се обявява за предсрочно изискуем, считано от 06.02.2023 г. – датата на получаване на насрещната искова молба от кредитополучателя.

С оглед нищожността на вземането за неустойка, извършените от кредитополучателя частични плащания следва да се отнесат към дължимата от него възнаградителна лихва до 06.02.2023 г. и главницата от 3000.00 лева.

Кредитополучателят извършва четири частични плащания в общ размер на 1165.00 лева, които следва да се отнесат към възнаградителната лихва и след това към главницата.

Вознаградителната лихва до 06.02.2023 г.- датата на обявяване на предсрочната изискуемост с получаване насрещната искова молба от кредитора, е в размер на 648.39 лева, която следва да се погаси изцяло. Остатъкът от 516.61 лева следва да е отнесе към задължението за главница от 3000.00 лева, което се намалява на 2483.39 лева. Искът следва се уважи до този размер, а за разликата до претендирания от 2910.51 лева – отхвърли.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРОГАСЯВА за **нищожна** уговорената в чл. 27 от договор за кредит №816031/09.04.2022 г., сключен страните Н. Д. Г., ЕГН:***** с адрес: гр. ****, ул. ***** № 7м вх. Б, ет. 5, ап. 30 и „Стик-кредит“ АД ЕИК:202557159 със седалище и адрес на управление: гр. Нови пазар, ул. Васил Левски № 16, вх. 2, ет. 4, ап. 8, неустойка при неизпълнение на задължението за предоставяне в срок на обезпечение по чл. 17 от договора, на основание чл. 21 от ЗПК, вр. с чл. 16 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, вр. с чл. 26, ал. 1 от ЗЗД.

ОСЪЖДА Н. Д. Г., ЕГН:***** с адрес: гр. ****, ул. ***** № 7м
вх. Б, ет. 5, ап. 30 **ДА ЗАПЛАТИ** на Стик-кредит“ АД ЕИК:202557159 със
седалище и адрес на управление: гр. Нови пазар, ул. Васил Левски № 16, вх.
2, ет. 4, ап. 8 **сумата от 2483.39 (две хиляди четиристотин осемдесет и три
лева и 39 ст.) лева главница**, ведно със законната лихва от датата на
подаване на иска – 14.10.2022 г. до изплащането ѝ, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за
главница за разликата от 2276.84 лева до претендирания размер от 2910.51
лева, както и иска за заплащане на възнаграднителна лихва в размер на 245.24
лева за периода от 09.07.2022 г. до 14.10.2022 г.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд – Варна в
двуседмичен срок от връчването му на страните;

ПРЕПИС от настоящото решение да се връчи на страните, чрез
процесуалните им представители, на основание чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – ****: _____